

Jazz & Tzaz

#212 > ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2010 > 6€

SONNY ROLLINS

sax giant

BENJAMIN HERMAN

funk από την Ολλανδία

MOONJUNE RECORDS

progressive jazz & rock

CHICAGO BLUES

& SOUL

Johnny Pepper's jukebox

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΣΚΗΝΗ

Burgundy Grapes, B-Sides,

Tango with Lions, Dalot,

Maria and the photo frame

**ΕΛΕΝΗ
ΚΑΡΑΪΝΔΡΟΥ**

20 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ECM

» ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

DAVE LIEBMAN

ένας master των πνευστών

INCOGNITO

30 χρόνια soul-funk

DENNIS REA

MOONJUNE RECORDS

progressive jazz και rock, όχι κατ' όνομα

||| ΓΡΑΦΕΙ Ο ΦΩΝΤΑΣ ΤΡΟΥΣΑΣ

Aπό τις καλές αμερικανικές εταιρίες (εδρεύει στη Νέα Υόρκη) η MoonJune Records του Leonardo Ρανκονίς εξακολουθεί να επιμένει στη χαρτογράφηση ενός σύγχρονου ήχου, που μπορεί, πάντα, να πατά στα κλασικά (Canterbury sound, electric Miles...), δίχως να παραβλέπει τις επί μέρους ιδιαιτερότητες. Η σύγχρονη μουσική της Ινδονησίας παραμένει αχαρτογράφητη· εννοούμε για το «μέσο» δυτικό αυτί. Χώρα με 230 εκατομμύρια ανθρώπους (η τέταρτη πολυπληθέστερη του κόσμου τούτου) και με μια μουσική παράδοση

που χάνεται στους αιώνες, η Ινδονησία – όπως έχουμε ξαναγράψει – ανακάλυψε την jazz στη δεκαετία του '20, το rock στη δεκαετία του '60, την pop και στιδίο ποτε άλλο όλα τα μετέπειτα χρόνια. Τα ονόματα των χιλιάδων ινδονησίων μουσικών μπορεί να μη φθάνουν μέχρι τη μακρινή Ελλάδα, όμως η Ευρώπη πήρε μία καλή γεύση «ινδονησιακής jazz», ήδη από τα χρόνια του '60, όταν ο ξεχωριστός αμερικανός κλαρινετίστας

Tony Scott παρουσίασε τους Indonesian All Stars (ο πιανίστας Bubi Chen ανάμεσα – ίσως η μεγαλύτερη μορφή της τοπικής jazz) στο στούντιο της MPS στο Villingen, ηχογραφώντας το άλμπουμ “Djanger Bali” (1967). Κι έκτοτε τι;

Θα μπορούσε να ρωτήσει ο καθείς. Η απάντηση δεν μπορεί να είναι ούτε εύκολη, ούτε και μονοσήμαντη. Όσον αφορά, όμως, στην MoonJune, είτε με τους simakDIALOG (για τους οποίους έχουμε γράψει σε προηγούμενα τεύχη), είτε με τους **Tohpati Ethnomission**, η επαφή μας με την ινδονησιακή σκηνή δεν είναι απλώς υπαρκτή, αλλά και ικανή να μας οδηγήσει σε περαιτέρω ηχητικές εκπλήξεις.

Ο Tohpati Ario Hutomo είναι ο κιθαρίστας των simakDIALOG. Ωστόσο, οι μουσικές που μας προτείνει στο “Save the Planet” [MJR035, 2010], το παρθενικό άλμπουμ των Tohpati Ethnomission, δεν σχετίζονται και τόσο με την indonesian jazz του πρώτου του συγκροτήματος (ως όρος, η indonesian jazz, έχει απόλυτο νόημα, από τη στιγμή κατά την οποίαν οι Ινδονησιοί δεν ξεχνούν στις... τζαζο-παρασκευές τους τις δικές τους παραδόσεις), αλλά μ' ένα πρωτοφανές αμάλγαμα φυσικού jazz-rock (όπως το έλεγαν παλαιά), με πολλά καλοβαλμένα στοιχεία από τον space «πάγο» του Terje Rypdal,

τη λάβρα και τη φωτιά του John McLaughlin, όπως και από τον rock εστετισμό του Robert Fripp. Το σύνολο είναι άπαικτο. Παρότι μοιάζει «στρογγυλό», ίσως λόγω του ήχου της κιθάρας (ο Tohpati,

αν και έχει τις αναφορές που γράψαμε πιο πάνω, με το ring modulator, το delay και την MIDI κιθάρα synthesizer δημιουργεί ένα καθαριστικό status που συγκλίνει, συνήθως, προς το ευρύτερο contemporary πεδίο – μία άλλη «αναφορά» μοιάζει να είναι ο John Scofield), είναι η ποιότητα των συνθέσεων, και βεβαίως το παίξιμο των μουσικών (Indro Hardjodikaro μπάσο, Endang Ramdan ινδονησιακά κρουστά, Demas Narawangsa ντραμς, ινδονησιακά κρουστά, Diki Suwirjiki σουντανέζικο φλάουτο), που μετατρέπουν το “Save the Planet” σε «μνημείο» του σύγχρονου fusion. Αφήνω, δε, κατά μέρος τις «ελληνικές» πλευρές του άλμπουμ, εκεί όπου η «γκαμελανική» πεντατονία συναντά τα... πειριώτικα (πεντατονικά) ηχοχρώματα (“Inspirasi baru” “Pesta rakyat”). Κομμάτια όπως το “Perang tanding” (Μάχη ανάμεσα στο καλό και το κακό) φανερώνουν κάτι που είναι γνωστό (εν μέρει), αλλά λίγοι του προσδίδουν τη σημασία που πρέπει. Μουσικοί, που έχουν βιώσει παμπάλαιες μουσικές παραδόσεις, βάζοντας εμπρός το ταλέντο τους, μπορεί να κάνουν θαύματα έναντι όποιου jazz και όποιου rock.

Με το πέρασμα του χρόνου είναι σίγουρο πως όλο και πιο πολλά «δυτικά» projects θα ασχοληθούν με τη μου-

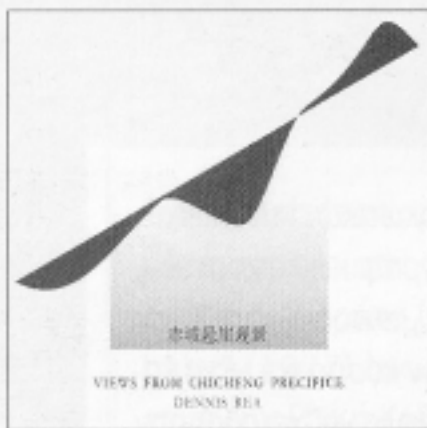

σική της Κίνας, παρατηρώντας την (τη μουσική της) μέσα από ποικίλα αισθητικά κυάλια. Το λέμε, παίρνοντας αφορμή από το "Views from Chicheng Precipice" [MJR034, 2010] του κιθαρίστα **Dennis Rea**. Μουσικός με καριέρα που ξεκινά στα seventies (υπήρξε μέλος των Αμερικανών ηλεκτρονικάριων Earthstar), ο Rea έζησε στην Κίνα, στο διάστημα 1989-1993, μελετώντας τα τοπικά ηχοχρώματα, αλλά και (όσο μπορούσε) εκείνα των γειτονικών χωρών (Ιαπωνία, Κορέα, Βιετνάμ), περνώντας το δικόν του «ανατολικό» τρόπο σε μεταγενέστερα έργα του. (Υπενθυμίζω το... βορειο-κορεατικό project του, με τους Iron Kim Style, για το οποίο έχουμε γράψει σε προηγούμενο τεύχος). Αυτό που πράττει στο "Views from Chicheng Precipice" ο, εδρεύων στο Seattle, αμερικανός μουσικός είναι να μετατρέψει σε δυτικότροπο άκουσμα (χρησιμοποιώντας δυτικά όργανα, την... πυθαγόρειο αρμονία κ.λπ.) χαρακτηριστικές κινεζικές μελωδίες, τη βοήθεια μιας ομάδας μουσικών που χειρίζονται δυτικά ή μη όργανα (βιολί, ντραμς, κρουστά, τσέλο, διάφορα φλάουτα, τρομπόνι, κoto, shakuhachi, το 9χορδο baliset). Ο ίδιος παίζει κιθάρες, melodica, naxi jaw harp, kalimba και dan bau (βιετναμέζικο μονόχορδο). Το αποτέλεσμα κρίνεται επιτυχές. Ο Rea στηρίζει πολλά, ως φαίνεται, στην αυτοσχεδιαστική δύναμη της μουσικής του (και των μουσικών του), επιχειρώντας να προσπεράσει τα διάφορα «εμπόδια» που εμφανίζονται στην ταλάντωση east-west, μέσω της ελευθερίας των παικτών και της προσπάθειάς τους ("Bagua") να καλύψουν τα «κενά» με συμβατές παρεμβάσεις/ επεμβάσεις. (Το shakuhachi του John Falconer υποδηλώνει, απλώς, τα δάνεια ανάμεσα στην ιαπωνική και την κινεζική μουσική, γύρω από τη νότια επαρχία Yunnan – στα σύνορα με Μιανμάρ, Λάος και Βιετνάμ –, κυρίως κατά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και την εισβολή των Ιαπώνων στην περιοχή).

Το έπος απασχολεί τον κιθαρίστα **Barry Cleveland** στο άλμπουμ "Hologramatron" [MJR033, 2010]. Το έπος έτσι όπως rock-ειδώς το υπερασπίστηκαν, στα seventies κυρίως, τα λεγόμενα progressive συγκροτήματα. Η σύσταση του γκρουπ – Robert Powell steel κιθάρες, Michael Manring μπάσο, Celso Alberti ντραμς, κρουστά, Amy X Neuburg φωνή, Barry Cleveland κιθάρες, samples, φωνητικά, συν extra vocals, κιθάρες, κρουστά, ανάμεσα και ο γνωστός μας τούρκος αβαντ-γκαρντίστας Erdem Helvacioğlu – μπορεί να μη δίνει

αμέσως γραμμή, όμως από το πρώτο λεπτό, μόλις ρίξεις το άλμπουμ στο μηχανήμα, αντιλαμβάνεσαι αμέσως με το τι έχεις να κάνεις. Π.χ. το εισαγωγικό "Lake of fire" κατακρατεί όλα εκείνα τα neo-prog στοιχεία, προσαρμοσμένα προς το... πιο βαρύγδουπο. Ο ερμηνευτικός τρόπος της Amy X Neuberg ανακαλεί στη μνήμη τις συναδέλφισσές της, του british prog, από τα early seventies (Linda Hoyle, Carol Grimes, Cathy Pruden...), την ώρα κατά την οποία οι ήχοι του Cleveland αναπροσαρμόζουν στο τώρα κομμάτια του synth rock από τα μέσα της δεκαετίας. Στο φύσει και θέσει «προχωρημένο» "Money speaks" η Neuberg είναι πάλι τα... μισά λεπτά, καθότι, στο εν λόγω track, ο Cleveland έχει φροντίσει και για μια, επιτυχημένη, eighties zappa-ποίηση. Τα ηλεκτρονικά του Helvacioğlu στο intro "You'll just have to see it to believe" προσφέρουν στη σύνθεση έναν crimson-ικόν αέρα, βρωμισμένον όμως από γαλλικό synth prog, ενώ στο "Stars of Sayulita" ας πούμε το όλον πράγμα οδεύει σε πιο ballad-folkly καταστάσεις. Έτσι, γενικώς, κυλούν τα κομμάτια του "Hologramatron" πριν φθάσουμε στη μοναδική version του άλμπουμ, που αφορά στο κλασικό "Telstar" του Joe Meek. Pedal-steel, ηλεκτρι-

κές και ποσογ κιθάρες, djembe(!), μπάσο και βεβαίως το οπερατικά φωνητικά της Neuburg, να μετατρέπουν αυτό το space κομψοτέχνημα κάπως σαν έναν επίλογο της... Οδύσσειας. (Τα τρία bonus tracks που κλείνουν το άλμπουμ δεν αλλάζουν τη γενική γραμμή). Στον **Copernicus** (real name Joseph Smalkowski) έχουμε αναφερθεί στο παρελθόν, όταν γράψαμε κάποια λόγια για το άλμπουμ του "Disappearance" [Moonjune/ Nevermore, 2009]. Μέλος της νεοϋορκέζικης σκηνής ήδη από τις αρχές των eighties, ο Copernicus έχει αναπτύξει έναν προσωπικό τρόπο παρέμβασης στην καθημερινότητα, μέσω αυθορμητών παραστάσεων δρόμου, συνδυάζοντας ποιητικό λόγο με κοινωνικο-πολιτικές διαθέσεις, έχοντας ηχογραφήσει, συνολικώς, 13 άλμπουμ. Το πρώτο απ' αυτά, που είχε τίτλο "Nothing Exists" και το οποίον είχε βγει το 1984 επανεκδίδει, τώρα, η Moonjune/ Nevermore [NCD 2085, 2010]. Εκείνο που οφείλουμε να πούμε για το ντεμπούτο του Copernicus, είναι πως έχουμε να κάνουμε μ' ένα CD ποιητικού λόγου (προφανώς), πλήρους όμως μουσικής συνοδείας (Pierce Turner διεύθυνση, πλήκτρα, φωνητικά, Larry Kirwan κιθάρες, πλήκτρα, φωνητικά, Thomas Hamlin ντραμς, Chris Katris κιθάρες, Jeffrey Lad φλάουτο, πλήκτρα, εφέ, Peter Collins μπάσο, Steve Menasche κρουστά, Fred Parcells τρομπόνι, Paddy Higgins κρουστά, Andy Leahy βιολί, φωνητικά, Fionnghuala φλάουτο, φωνητικά, Jimmy Zhivago κιθάρες, πιάνο, Fred Chalenor bass guitar). Τούτο σημαίνει πως ναί μεν ο λόγος πρωταγωνιστεί, δεν υποτιμάται όμως, επ' ουδενί, το ηχητικόν του πράγματος. Σε τι συνίσταται αυτό; Γενικώς, σ' ένα δυναμικό... no wave, ορισμένες φορές όχι πολύ μακριά από τις ηχο-απόπειρες των

Material εκείνης της περιόδου. Ο Copernicus, έχοντας παρουσιάσει το έργο του στους «ναούς» της σκηνής (CBGB, Max's Kansas City, Mudd Club, Kenny's Castaways), έχει διασαφηνίσει εντός του την απήχηση των στίχων του, τους οποίους και απαγγέλει χρησιμοποιώντας όλα τα μήκη και πλάτη της φωνής του (όσα, εν πάση περιπτώσει, διαθέτει). Τα θέματα; Τα αδιέξοδα των σχέσεων (ερωτικά ή άλλα), το φάντασμα του πυρηνικού ολέθρου, προσωπικά υπαρξιακά ζητήματα... Το σίγουρο; Ο συνδυασμός λόγου και μουσικής σε κομμάτια όπως το "Quasimodo" ή το "Nagasaki" οδηγούν το "Nothing Exists" σε χωράφια ευρύτερα του... «rock και ποίηση». ■

Επαφή: Moonjune Records
e-mail: noanoamusic@moonjune.com
www.moonjune.com.